

RAPPORT

Ecologisch Werkprotocol (EWP) Vispassage Deurningerbeek

Maatregelen ten behoeve van het voorkomen van negatieve effecten en overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming

Klant: Waterschap Vechtstromen

Referentie: BJ3558-RHD-XX-XX-RP-X-0001

Status: Definitief/01

Datum: 12 oktober 2023

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Contactweg 47
1014 AN Amsterdam
Netherlands
Water & Maritime

+31 88 348 96 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Ecologisch Werkprotocol (EWP) Vispassage Deurningerbeek

Sub titel: Maatregelen ten behoeve van het voorkomen van negatieve effecten en
overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming

Referentie: BJ3558-RHD-XX-XX-RP-X-0001

Uw kenmerk

Status: Definitief/01

Datum: 12 oktober 2023

Projectnaam: Vispassage Deurningerbeek EWP

Projectnummer: BJ3558

Auteur(s): Tim van Wagensveld

Opgesteld door: Tim van Wagensveld

Gecontroleerd door: Youri Boom

Datum: 12-10-2023

Goedgekeurd door: Frank Timmerman

Datum: 12-10-2023

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veelevoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd.

HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond en aanleiding	1
1.2	Doel van een ecologisch werkprotocol	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Activiteiten en locaties	3
2.1	Ligging van Vispassage Deurningerbeek	3
2.2	Beschrijving van het plangebied en impressie	3
2.3	Beschrijving van de ingreep	4
2.4	Planning	5
3	Algemene voorschriften EWP	6
3.1	Verantwoordelijkheden en uitgangspunten	6
3.2	Aantoonbaar handelen volgens het EWP	7
3.3	Overzicht contactpersonen	8
4	Vorkomen beschermde soorten	9
4.1	Beschermde soorten	9
4.1.1	Grondgebonden zoogdieren	9
4.1.2	Vleermuizen	10
4.1.3	Broedvogels	10
4.1.4	Vissen	12
4.1.5	Amfibieën	12
5	Vorzorgsmaatregelen	13
5.1	Maatregelen zorgplicht	13
5.1.1	Kwetsbare perioden van aanwezige soorten	14
5.2	Activiteit-specifieke maatregelen	14
5.2.1	Kort maaien oevers	15
5.2.2	Afdammen en afvangen vissen en amfibieën	15
5.2.3	Herstel van vistrap	16
5.2.4	(Ver)graven oevers	16
5.2.5	Kappen, dunnen en snoeien van bomen en struweel	16
5.3	Calamiteitenprotocol	16

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Waterschap Vechtstromen werkt aan het verstevigen van de ecologische verbinding tussen de Deurningerbeek, de Jufferbeek bovenstreams en de Oude Borschebeek benedenstreams. In de loop van de Deurningerbeek, ter hoogte van de Oude Postweg is eerder al een vispassages gerealiseerd om de beek voor vissen beter passeerbaar te maken. Deze passage blijkt echter niet (meer) functioneel te zijn door een verzakte duiker, niet optimaal werkende vispassage en een vervallen vispassage.

1.2 Doel van een ecologisch werkprotocol

In een ecologisch werkprotocol (hierna: EWP) staat duidelijk omschreven welke maatregelen getroffen worden om negatieve effecten op beschermde en niet-beschermde flora en fauna tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verzachten. Hierbij zijn te nemen voorzorgs- en/of mitigerende maatregelen door een ecologisch deskundige uitgewerkt. In beginsel wordt met voorzorgsmaatregelen ervoor gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast en soorten niet worden verwond of gedood. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden en is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Voor het onderhavige project betreft het daarom allereerst maatregelen om optredende negatieve effecten te voorkomen, op zo'n wijze dat de staat van instandhouding van voorkomende beschermde en/of niet-beschermde soorten niet in het geding komt. Anderzijds betreft het maatregelen ter verkleining van de optredende effecten, zoals het verstoren, beschadigen en/of vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen.

Het voorliggend EWP heeft uitdrukkelijk alleen betrekking op de beschreven projectlocatie (zie hoofdstuk 2). De beschreven maatregelen dienen aantoonbaar te worden opgevolgd. Het EWP dient daarom voorafgaande aan de uitvoering bij de aannemer bekend én ondertekend te zijn. Daarnaast dient het EWP gedurende de uitvoering van werkzaamheden op de locatie aanwezig te zijn dan wel geraadpleegd kunnen worden. Daarnaast heeft dit EWP als doel dat het voor betrokken werknemers duidelijk is wat van hen wordt verwacht. Door voorafgaand aan de werkzaamheden een EWP op te stellen, is het voor de opdrachtgever en aannemer gemakkelijker om toe te zien op de naleving van de maatregelen.

Met een EWP wordt ook aantoonbaar invulling gegeven aan het criterium 'zorgvuldig handelen', dat geldt voor zowel strikt beschermde als niet-beschermde soorten. Op grond van de zorgplichtbepaling van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming dienen namelijk bij de uitvoering van handelingen nadelige effecten voor alle ter plaatse in het wild voorkomende planten en dieren voorkomen te worden.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de voorgenomen activiteiten en locaties waarop het EWP van toepassing is. De ligging van het plangebied, de voorgenomen ingreep en de huidige biotoop worden in dit hoofdstuk beschreven. Daarnaast wordt een impressie van het plangebied gegeven.

Hoofdstuk 3 beschrijft de algemene voorwaarden waaraan de opdrachtgever en de uitvoerende partijen zich moeten houden. Er wordt ingegaan op de verantwoordelijkheden en uitgangspunten van het voorliggende EWP en de algemene begeleidingsvoorwaarden (zoals de toepassing van ecologische begeleiding en het bijhouden van een logboek).

Hoofdstuk 4 beschrijft de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 5 beschrijft de voorwaarden waaraan voldaan moet worden voor dit project.

Tot slot zijn in de bijlagen van dit EWP een checklist en voorbeeldlogboek opgenomen.

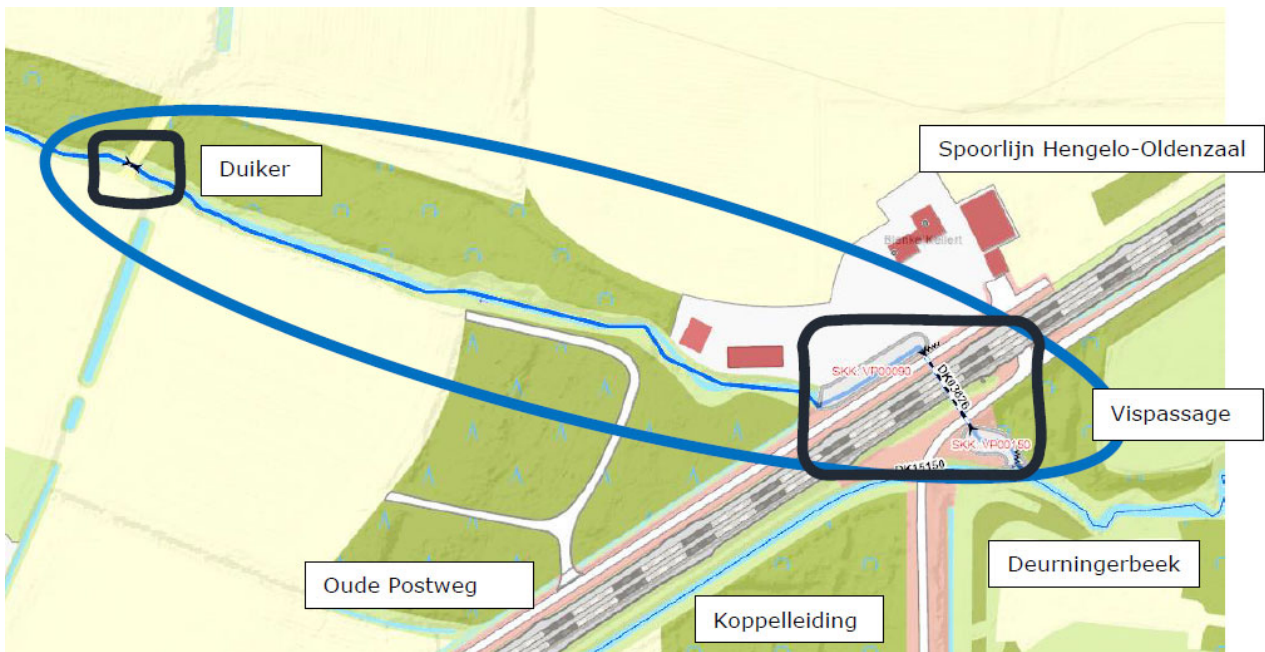
2 Activiteiten en locaties

2.1 Ligging van Vispassage Deurningerbeek

De Deurningerbeek ontspringt op de Lonnekerberg en stroomt in westelijke richting langs Deurningen. De Deurningerbeek vormt tezamen met de Gammelkebeek de bovenlopen van de Oude Bornschebeek welke uitstroomt in de Loolee.

In 1998 is vispassage aan de 'Kellendiek' (reeds doodlopende zijweg van de Oude Postweg) aangelegd. Deze vispassage bestaande uit twee delen, namelijk houten damwandschermen en een in stortsteen vastgelegde passage, is niet meer functioneel en toe aan een renovatie conform de hedendaagse eisen en inzichten ten aanzien van vispaseerbaarheid.

De afgelopen jaren is het tracé bovenstrooms de Oude Postweg verondiept in kader van Natura-2000. De Deurningerbeek heeft een maximaal debiet, bij hogere debieten wordt de 'Koppelleiding' ingezet. Alle relevante onderdelen en het plangebied zijn weergegeven in Figuur 2-1.

Figuur 2-1. Ligging van het plangebied (blauw). Bovenstrooms is aan de oostkant, ten zuiden van het spoor.

2.2 Beschrijving van het plangebied en impressie

Aan de zijde ten zuiden van de spoorweg van de huidige vispassage ligt een doodlopende weg welke is afgesloten van de openbare weg. De beek ligt hier in een bosachtige omgeving, zie Figuur 2-2. De duiker, welke de spoorbaan kruist, komt uit bij de vispassage aan de westzijde. Deze ligt parallel aan de rijbaan, welke eindigt bij de Oude Postweg 11 (zie Figuur 2-3). Dit betreft een erftoegangsweg voor uitsluitend de Oude Postweg 11, waardoor hier zeer weinig verkeer rijdt. Het stuk beek tot aan de te verdiepen duiker ligt meanderend in het bos en kent relatief weinig begroeiing in de taluds of op de bodem. Veel van de bodem is zanderig sediment, wat overeenkomt met de bekende ondergrond ter plaatse (zie Figuur 2-4).

Rondom de beek bestaan de gronden voornamelijk uit extensief beheerd grasland, een particuliere tuin, bosschages en struweel.

Figuur 2-2 Vistrap oostkant spoorlijn (links) en bovenloop door bos (rechts). Foto's: RHDHV, juni 2023.

Figuur 2-3 Vistrap westkant spoorlijn (links) en vervolg beek westwaarts door bos (rechts). Foto's: RHDHV, juni 2023.

Figuur 2-4. Zandige bodem in beek (links) en ophoping sediment voor duiker (rechts). Foto's: RHDHV, juni 2023.

2.3 Beschrijving van de ingreep

Waterschap Vechtstromen is voornemens de bestaande vispassage te vervangen. De huidige vispassage functioneert niet (te groot verval op een te kort stuk en dient vervangen en verlengt te worden. In overleg met ecologen, hydrologen en adviseurs watersystemen wordt er gekeken naar het type ingreep die plaats moet vinden. Er wordt gezocht naar een zo natuurlijk mogelijke inrichting die aansluit bij de gewenste en

aanwezige doelsoorten. Het is nog niet duidelijk of er door het voornemen ook bomen en/of struwelen moeten worden verwijderd. Indien er bomen gepakt worden zal een naderonderzoek naar vleermuizen noodzakelijk zijn. Wanneer het ontwerp gereed is, moet het EWP op de werkzaamheden worden aangepast. Gedurende de werkzaamheden wordt de beek binnen het plangebied enige tijd drooggelegd.

2.4 Planning

De beoogde startdatum voor de werkzaamheden staat gepland voor het eerste of 2^e kwartaal van 2024.

3 Algemene voorschriften EWP

Dit hoofdstuk maakt duidelijk wat van de medewerkers ter plaatse wordt verwacht. Er staat in wie verantwoordelijk is voor welke acties, waarbij de eindverantwoordelijkheid en aantoonbaarheid van wetswege altijd bij de initiatiefnemer ligt, en niet bij het uitvoerend personeel zelf. Daarnaast wordt beschreven welke handelingen dienen te gebeuren bij het geval van een calamiteit.

3.1 Verantwoordelijkheden en uitgangspunten

Iedere opdrachtnemer is tenminste verantwoordelijk voor:

- Het kennismaken van de maatregelen beschreven in het EWP;
- Het naleven van het EWP;
- Het voorkomen van calamiteiten;
- Het beschermen van de aanwezige beschermde en niet-beschermde planten en dieren;
- Het tot een minimum beperken van natuurschade ten gevolge van activiteiten.

Op dit ecologisch werkprotocol zijn enkele algemene uitgangspunten van toepassing:

- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van de ontheffing en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- Dit EWP dient altijd op de werklocatie aanwezig te zijn en onder betrokken (onder)aannemers en werknemers bekend te zijn.
- Bij uitbesteding aan (onder)aannemers blijft de verantwoording en de zorgplicht bij de aannemer. De opdrachtgever heeft de eindverantwoording als initiatiefnemer voor het conform de voorwaarden uit het EWP uitvoeren van de werkzaamheden.
- Hiertoe zetten zij in Tabel 3-1 een handtekening ter bevestiging van het bekend zijn met de voorwaarden uit het EWP en voor akkoord voor het uitvoeren van de werkzaamheden conform deze voorwaarden.
- Uit ecologische overwegingen kunnen bepaalde werkzaamheden worden stilgelegd of naar het oordeel van een ter zake kundige op een andere manier worden uitgevoerd. Dit gebeurt in overleg met de betrokken partijen. Het stilleggen van de werkzaamheden kan ook door het bevoegd gezag gebeuren, bijvoorbeeld op aanwijzing van een BOA van de handhavende omgevingsdienst.

Begeleiding door een ecooloog

- De werkzaamheden moeten door een deskundig ecooloog worden begeleid (zie Box 3-1). Dit houdt in dat een ecooloog betrokken moet zijn bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden. De ecooloog stelt, onder andere aan de hand van het EWP vast of en wanneer er sprake is van kwetsbare periodes van soorten. Voor aanvang van de werkzaamheden controleert een deskundig ecooloog het gebied op eventueel aanwezige beschermde soorten;
- Wanneer de ecooloog in het veld de controles heeft uitgevoerd en/of maatregelen heeft begeleid, wordt dit teruggekoppeld naar de uitvoerder van het werk. De bevindingen en afspraken worden vastgelegd in het ecologisch logboek (zie bijlage II);
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een deskundig ecooloog (zie Box 3-1).

Box 3-1: Definitie deskundig ecooloog

Wat is een deskundig ecooloog?

Onder een ecologisch deskundige verstaan we een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. Hij/zij voldoet aan een of meer van deze punten:

hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;

hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;

hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;

hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;

hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

3.2 Aantoonbaar handelen volgens het EWP

Het is van belang dat de beschreven maatregelen uit dit EWP daadwerkelijk worden opgevolgd. Zo niet, dan kan de aannemer mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. Daarom moet dit ecologisch werkprotocol met bijgewerkt logboek altijd aanwezig zijn in het werkgebied, zodat controlerende instanties en alle betrokkenen het EWP tijdens hun werkzaamheden kunnen raadplegen. Daarnaast moet iedere betrokkene op de hoogte zijn van de inhoud van dit EWP. Voor de erkenning en ondertekening dient het onderstaande overzicht (zie Tabel 3-1).

Tabel 3-1: Overzicht van de erkenning van onderhavig ecologisch werkprotocol

Partij	Naam	Datum en ondertekening
Opdrachtgever		
Uitvoerende aannemer		
Begeleidende ecooloog		
Begeleidende ecooloog aannemer		
Overige uitvoerders		

Om de zorg voor beschermde soorten en natuurwaarden te waarborgen vormt het thema ‘flora en fauna’ een agendapunt tijdens bouwvergaderingen. Specifiek dient te worden stilgestaan bij de onderwerpen:

- Beschermde en kwetsbare soorten of natuurwaarden waarmee gelet op de planning van werkzaamheden rekening gehouden moet worden;
- Waarnemingen van beschermde/kwetsbare soorten door deskundigen (registratieformulier) of uitvoerend medewerkers (signaalfunctie);
- Uitvoering maatregelen in kwetsbare terreindelen en;
- Voortgang in de toepassing van maatregelen uit dit EWP (bijvoorbeeld het werken buiten de kwetsbare periode van soorten).

Medewerkers moeten in staat zijn om adequaat de meest kwetsbare, beschermde, lokaal voorkomende soorten te herkennen.

De uitvoerders kunnen aan het werk als vóór de aanvang van het werk alle benodigde documentatie als bewijsmateriaal bij controle door een handhavende instantie in bezit is, zoals:

- Een exemplaar van de ontheffing.
- Een exemplaar van dit ecologisch werkprotocol (inclusief bijgewerkt logboek).

Dit EWP is een zogenaamd levend document. Tijdens de werkzaamheden kunnen nieuwe inzichten ontstaan. Eventuele wijzigingen in de uitvoering van dit EWP moeten worden vastgelegd door middel van verslaglegging en worden toegevoegd aan dit document. Hiervoor wordt de checklist (opgenomen in bijlage II) gebruikt en de uitkomsten worden toegevoegd aan het logboek Afwijkende of bijzondere soorten, die door de uitvoerende medewerkers worden waargenomen, worden eveneens hierop geregistreerd. Afwijkingen van dit EWP worden altijd vooraf met de betrokken ecooloog besproken.

3.3 Overzicht contactpersonen

In de uitvoeringsfase zijn korte communicatielijnen en snelle afstemming tussen de betrokken partijen van groot belang. De afspraken en bevindingen rondom toepassing van dit EWP worden daarom zo veel als mogelijk direct gecommuniceerd tussen de uitvoerder op het werk en een ecooloog. Contactgegevens van de betrokken partijen kunnen in onderstaande tabel worden opgenomen (zie Tabel 3-2).

Tabel 3-2 Voorbeeld overzicht personen, taken en verantwoordelijkheden

Naam	Verantwoordelijkheid	Telefoonnummer & mailadres
	Projectleider	
	Werkvoorbereider	
	Uitvoerder werk	
	Ecoloog directie	
	Ecoloog aannemer	
	Beheerder	

4 Voorkomen beschermde soorten

Uit de eerder uitgevoerde natuurtoets¹ blijkt dat in het plangebied en de (directe) omgeving hiervan meerdere beschermde soorten (kunnen) voorkomen. Hieronder wordt kort uitgewerkt welke beschermde natuurwaarden in het plangebied en de nabije omgeving voorkomen.

4.1 Beschermde soorten

4.1.1 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de natuurtoets blijkt dat er verschillende beschermde grondgebonden zoogdieren in het projectgebied en de (directe) omgeving hiervan voorkomen. Het gaat om de bunzing, hermelijn, wezel, egel en eekhoorn en vrijgestelde soorten als: haas, konijn, ree, rosse woelmuis en vos. Hieronder zijn voor de niet vrijgestelde soorten beschreven wat de effecten zijn van het voornemen.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing komt in allerlei landschapstypen voor. Het dier lijkt echter een voorkeur te hebben voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. Ook in een bebouwde omgeving met veel groen kan de bunzing voorkomen, evenals in open bossen. In de winter wordt de bunzing ook wel in schuurtjes, kelders of hoozolders aangetroffen aangezien deze locaties goede beschutting bieden tegen de kou². De hermelijn komt in alle habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en vochtige terreinen. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De soort komt voor door heel Nederland³. De wezel heeft een voorkeur voor open en droog natuur- en cultuurlandschap, maar komt tevens voor in allerlei andere soorten habitat zoals bossen, duinen, wei- en akkerland⁴. Voor alle soorten kleine marters geldt dat goede schuilmogelijkheden met voldoende rust en de aanwezigheid van geschikt voedsel (met name woelmuizen) een vereiste is voor het voorkomen. Op basis van de bekende verspreidingsgegevens en de geschiktheid van het biotoop kan het voorkomen van bunzing, hermelijn en wezel in het plangebied niet worden uitgesloten.

Indien er door de aanpassingen aan de vispassage struwelen en/of bomen langs de beek moeten worden verwijderd, gaat mogelijk een beperkt deel van het leefgebied van deze soorten verloren. Er blijft in de omgeving ruim voldoende leefgebied over. Het is niet aannemelijk dat met zorgvuldig handelen vaste rust- en verblijfplaatsen van bunzing, wezel, hermelijn en/of egel worden vernietigd. Hierdoor is een overtreding van Wnb-verbodsbepalingen niet aan de orde.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is⁵. Eekhoorn komt mogelijk voor in de bomen langs de Deurningerbeek. Wanneer in de buurt van deze potentiële verblijfplaatsen wordt gewerkt kan tijdelijk enige verstoring plaatsvinden, maar zal een eventueel aanwezige eekhoorn na de werkzaamheden weer terugkeren.

¹ Quickscan Vispassage Deurningerbeek. (2023). Toetsing aan de Wnb en planologische gebiedsbescherming (NNN). BJ3558-RHD-XX-XX-RP-EC-0001. RHDHV.

² <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/bunzing>

³ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/hermelijn>

⁴ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/wezel>

⁵ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

Indien er bomen worden gekapt, verdwijnen er mogelijk verblijfplaatsen van eekhoorn. Hierdoor leidt kap van bomen mogelijk tot een overtreding van Wnb-artikel 3.10 lid 1a en b. Wanneer er bomen worden gekapt is nadere inspectie van deze bomen als mogelijke verblijfplaats voor eekhoorn noodzakelijk.

Egel

Egels komen in sommige gebieden meer voor dan in andere. Goede leefgebieden zijn tuinen, bosranden, struweel en loofbos, het liefst met ondergroei. De egel komt bijna overal in West-Europa vrij algemeen voor⁶. De egel komt mogelijk voor in het struweel langs de Deurningerbeek. Wanneer in de buurt van deze potentiële verblijfplaatsen wordt gewerkt kan tijdelijk enige verstoring plaatsvinden, maar zal een eventueel aanwezige egel na de werkzaamheden weer terugkeren.

Algemene grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn ook algemene grondgebonden zoogdieren aanwezig zoals haas, konijn, ree, rosse woelmuis en vos. Voor deze soorten geldt echter dat deze bij ruimtelijke ontwikkelingen door de provincie Overijssel zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel moeten negatieve effecten op deze soorten als gevolg van het voornemen zo veel als mogelijk worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 5.1).

4.1.2 Vleermuizen

In het plangebied is het voorkomen van vleermuizen niet op voorhand uitgesloten. De volgende soorten kunnen in en/of rondom het plangebied voorkomen: Baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

In de bomen, op de oever van de beek, aan de oostkant van de spoorlijn zijn holtes aangetroffen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook geschikte holtes in overige bomen op de oever van de beek zijn niet uitgesloten. Kap van deze bomen leidt mogelijk tot vernietiging van vleermuisverblijfplaatsen. Daarnaast kan de kap van bomen leiden tot het vernietigen van foerageergebied en/of vliegroutes. Indien er bomen worden gekapt is het vernietigen van verblijfplaatsen, foerageergebied en/of vliegroutes van vleermuizen en een overtreding van Wnb-verbodsbepalingen niet op voorhand uitgesloten en dient nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Wanneer er geen bomen worden gekapt en de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd leiden deze niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van vleermuizen. Indien er bomen worden gekapt moet een nadere inspectie uitwijzen of deze geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats, foerageergebied en/of vliegroute en is mogelijk nader onderzoek naar deze functies noodzakelijk.

4.1.3 Broedvogels

In het plangebied zijn jaarrond beschermde nesten van de gele kwikstaart niet uitgesloten. Daarnaast is het aannemelijk dat algemene broedvogels tot broeden komen in het plangebied.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

De oever van de beek is geschikt als broedlocatie voor grote gele kwikstaart (en mogelijk ook algemene broedvogels zoals winterkoning; Figuren 4-1 & 4-2). Om een overtreding van Wnb-artikel 3.1, 3.2 en 3.4 ten aanzien van een mogelijk aanwezige (broedlocatie van) grote gele kwikstaart te voorkomen, dient er zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden gewerkt. Dit betekent dat de werkzaamheden grofweg half augustus t/m half maart kunnen plaatsvinden (afhankelijk van het weer). Om eventuele vernietiging van een broedlocatie van grote gele kwikstaart in de oever van de beek te voorkomen, dienen de geschikte delen

⁶ <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/egel>

van de beekoever intact te worden gelaten. Indien dit niet mogelijk is, dient er een nadere inspectie door een ecooloog van de geschikte oevers plaats te vinden.

Figuur 4-1. Impressie van een geschikte oever binnen het projectgebied. Foto: RHDHV, juni 2023.

Figuur 4-2. Globaal overzicht van geschikte broedlocaties voor de grote gele kwikstaart.

Algemene broedvogels

Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen kunnen broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving worden verstoord. Wanneer broedende vogels voortijdig het nest verlaten, geldt dit als het opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Dit is een overtreding van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4, van de Wnb. Het broedseizoen valt voor de meeste soorten tussen half maart en half augustus. Ook daarbuiten is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen. Overtreding van de verbodsbepalingen is te voorkomen door zorgvuldig te handelen.

4.1.4 Vissen

In het plangebied is het voorkomen van vissen niet op voorhand uitgesloten. In de beek komen mogelijk algemene vissoorten voor, zoals bempjes en stekelbaarsjes. Tijdens de werkzaamheden wordt de beek gedeeltelijk drooggelegd. Voorafgaand aan het droogleggen dienen aanwezige vissen te worden gevangen en benedenstrooms overgezet. Hiermee blijven de vissen in hetzelfde systeem.

4.1.5 Amfibieën

Algemene soorten zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen niet in en rondom het plangebied worden uitgesloten. Met de inzet van materieel voor (graaf-) werkzaamheden in de directe nabijheid van geschikte leefgebieden, zoals de beek en oeverzone, kunnen aanwezige individuen worden verstoord of gedood en kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen worden vernietigd, hetgeen een overtreding is van artikel 3.10, lid 1a en 1b. Voor algemene amfibieën geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Wel dient er zorgvuldig te worden gehandeld (zie paragraaf 5.1) en dient het doden en verstoren van deze soorten zoveel mogelijk te worden voorkomen.

5 Voorzorgsmaatregelen

Voorzorgsmaatregelen zijn maatregelen die erop gericht zijn om schade aan beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Daarom zijn de maatregelen verplicht. Onderstaand worden enerzijds algemene maatregelen in het kader van de zorgplicht beschreven. Dat zijn maatregelen die voor elk deel van het plangebied gelijk zijn. Anderzijds worden maatregelen beschreven die gelden voor specifieke werkzaamheden.

5.1 Maatregelen zorgplicht

In verband met de zorgplicht dienen onderstaande maatregelen te worden getroffen:

- 1 Bij de uitvoering van de werkzaamheden met machines dient zoveel mogelijk gebruik gemaakt te worden van de bestaande infrastructuur van wegen en paden binnen het plangebied, zodat het aanrijdrisico minimaal is. Het werkterrein dient zo klein mogelijk gehouden te worden.
- 2 Er dient (in principe jaarrond) niet gewerkt te worden tussen zonsondergang en zonsopgang. Veel algemene en beschermde diersoorten (vleermuizen) zijn vooral actief gedurende de vroege ochtend, late avond en nacht. Indien in de actieve periode van vleermuizen (maart-september) in de schemering en/of het donker wordt gewerkt, moet gebruik worden gemaakt van (amberkleurig) licht dat zoveel mogelijk naar beneden is gericht. Bij het gebruik van verlichting mogen alleen de noodzakelijk te verlichten delen worden belicht en dient strooilicht te worden voorkomen.
- 3 Bij voorkeur worden de werkzaamheden zoveel mogelijk geclusterd in de tijd uitgevoerd, zodat er steeds delen van het plangebied niet verstoord worden.
- 4 Behoud de verbinding en doorgang naar andere leefgebieden en schuilplekken buiten de invloedssfeer van het werkgebied. Het behouden van stroken met ruigte vegetatie die in verbinding staan met gebieden geven kleine (zoog)dieren kans te vluchten naar veilige gebieden.
- 5 De aannemer maakt enkel gebruik van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden en werkt één richting op. Als er meerdere machines tegelijkertijd aan het werk zijn moeten die niet naar elkaar toe werken zodat dieren ingesloten raken. Zo wordt onnodige verstoring van dieren voorkomen.
- 6 Bij twijfel over aanwezigheid en verstoring van beschermde soorten wordt een erkend ecooloog ingeschakeld en worden de werkzaamheden op de locatie die het betreft tot nader order stilgelegd
- 7 Daarnaast is het wenselijk om de werkzaamheden in één opvolgende periode uit te voeren, zonder langdurig te stoppen. Hierdoor wordt het gebied maar één (relatief korte) periode verstoord. De verstoringafstand wordt hierdoor “automatisch” bepaald. Dit betekent dat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geen verstoringgevoelige beschermde soorten zullen vestigen en voorkomt (opnieuw) verstoring van beschermde soorten. Een voorbeeld hiervan zijn broedvogels. Binnen de verstoringafstand van de werkzaamheden gaan geen broedvogels broeden, wanneer de werkzaamheden in een opeenvolgende periode uitgevoerd worden, wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden en hoeven de werkzaamheden niet worden stilgelegd. Bijvoorbeeld een lang paasweekend dat er niet gewerkt wordt, kan er al voor zorgen dat er toch broedvogels binnen het werkgebied een nestbouw starten.

De werkzaamheden worden zoveel als mogelijk buiten het broedseizoen (maart – augustus) uitgevoerd. Indien het noodzakelijk is dat er **in** het broedseizoen wordt gewerkt: moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden door een erkend ecooloog onderzocht worden op broedende vogels en jaarrond beschermde nesten.

Indien broedende of territoriale vogels worden geconstateerd tijdens de werkzaamheden, dan wordt direct overlegd met de ecooloog en dient (een deel van) het werk op deze specifieke locatie tot nader order stilgelegd te worden. In overleg met de ecooloog kunnen werkzaamheden weer worden opgestart, eventueel na het nemen van maatregelen zoals het afzetten van de broedlocatie (de afstand tot het nest is soortafhankelijk), zodra het terrein door hem of haar is vrijgegeven. Daarnaast is het raadzaam de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringafstand “automatisch” wordt bepaald: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is.

Veel methoden om tijdens het broedseizoen door te kunnen werken, zijn niet “waterdicht”. Het is vaak niet te garanderen dat broedgevallen niet zullen optreden. **Buiten het gangbare broedseizoen werken heeft dan ook de voorkeur om overtreding van de Wnb ten aanzien van broedvogels te voorkomen.**

5.1.1 Kwetsbare perioden van aanwezige soorten

Alle werkzaamheden dienen zo veel mogelijk te worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de (mogelijk) in het werkgebied voorkomende beschermde soorten of soortgroepen (zie Tabel 5-1). De meest geschikte uitvoeringsperiode voor alle soort(groep)en loopt globaal van september tot en met oktober. In de praktijk zullen ook werkzaamheden buiten deze periode worden uitgevoerd. Deze werkzaamheden kunnen pas starten als het gebied waar deze werkzaamheden worden uitgevoerd vrijgegeven is door de betrokken ecooloog.

Tabel 5-1: Algemeen overzicht soortgroepen met kwetsbare perioden

Soorten	Kwetsbare periode											
	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Kleine marters												
Eekhoorn												
Egel												
Vleermuizen												
Broedvogels												
Amfibieën												
Vissen												

Rood: Minst geschikte periode; Oranje: Kwetsbare periode; Groen: minst kwetsbare perioden.

Let wel: de exacte werkbare perioden zijn afhankelijk van het soort ingreep en weersomstandigheden. Dit dient altijd te worden beoordeeld door de ecooloog.

5.2 Activiteit-specifieke maatregelen

In het onderstaande overzicht (Tabel 5-1) is een schematische samenvatting opgenomen van de te nemen ecologische maatregelen. Gedurende de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden waarin bijzonderheden en activiteiten worden genoteerd.

Tabel 5-2: Schematisch overzicht van te nemen ecologische maatregelen en tevens werkbare periodes. Groen: Meest geschikte periode, Oranje: Minder geschikte periode, Rood: Minst geschikte periode.

Werkzaamheden	Geschikte periode											
	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Kort maaien oevers	groen	groen	groen	oranje	oranje	oranje	oranje	groen	groen	groen	groen	groen
Afdammen en afvangen vissen/ amfibieën	oranje	oranje	rood	rood	rood	rood	oranje	groen	groen	groen	oranje	oranje
Herstel van vistrap (houtschotten)	groen	groen	groen	oranje	oranje	oranje	oranje	groen	groen	groen	groen	groen
(Ver)graven oevers	rood	rood	oranje	groen	groen	groen	groen	groen	groen	groen	rood	rood
Kappen, dunnen en snoeien	groen	groen	oranje	oranje	oranje	oranje	oranje	oranje	oranje	oranje	groen	groen

5.2.1 Kort maaien oevers

- Minimaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden aan de oevers/watergang dienen de oever- en watervegetaties kort te worden afgemaaid (met een maaibalk afgesteld op tien centimeter).
- De oevers moeten kort worden gehouden, zodat deze niet meer geschikt zijn als overwinteringsplaats voor amfibieën of als broedplaats voor broedvogels. Wanneer maaierwerkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, dient eerst gekeken te worden of er geen vogels bij
- Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de algemene maatregelen, zoals opgenomen in Hoofdstuk 5.1.

5.2.2 Afdammen en afvangen vissen en amfibieën

Door af te dammen in de maanden juli tot en met half november wordt rekening gehouden met de winterslaap van amfibieën en de voortplantingsperiode van vissen en amfibieën in het voorjaar. In de maanden november tot en met februari kan het eventueel afvangen alleen plaatsvinden wanneer de temperatuur boven het vriespunt ligt. Gedurende het afdammen en afvangen van vissen en amfibieën moeten de volgende maatregelen worden toegepast.

- De vispassage wordt afgesloten met (aarde)damwanden en gecompartmenteerd doormiddel van (aarde)damwanden.
- De lengte van de compartimenten wordt voorafgaand aan de werkzaamheden bepaald.
- Met een net of doormiddel van elektravissen worden vissen en eventueel amfibieën door een ter zake kundige ecooloog gevangen en overgezet naar nabije vergelijkbare wateren. Kleinere vissoorten kunnen samen in een emmer, maar grotere vissen of predatoren in aparte emmers doen. Hetzelfde geldt ook met amfibieën door deze soort groep in een aparte emmer te doen. Vissen en amfibieën dienen zo kort mogelijk in emmers te worden gehouden. Met name grotere vissen snel overzetten. De vissen dienen in hetzelfde systeem benedenstrooms te worden overgezet.
- Het wegvangen dient binnen 24 uur te gebeuren.
- Wanneer werkzaamheden in het broedseizoen van de grote gele kwikstaart plaatsvinden (tot half augustus) wordt voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd of er geen broedvogels in of nabij de oevers aan het broeden zijn.
- Indien er broedende vogels aanwezig zijn, dient er te worden gewacht totdat de jonge vogels zijn uitgevlogen.

- Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de algemene maatregelen, zoals opgenomen in Hoofdstuk 5.1.

5.2.3 Herstel van vistrap

Werkzaamheden aan de vistrap dienen zo snel als mogelijk plaats te vinden nadat de vissen en amfibieën zijn afgevangen en overgeplaatst. Het is belangrijk dat de beek zo kort mogelijk droog ligt.

5.2.4 (Ver)graven oevers

Mochten er oevers worden vergraven dan kan dat nadat die zijn kort gemaaid, alle delen van de vispassage zijn afgedamd en alle amfibieën en vissen zijn overgeplaatst. De oevers zijn dan niet meer geschikt als overwinterings- en verblijfshabitat, waardoor dieren elders daarnaar opzoek gaan.

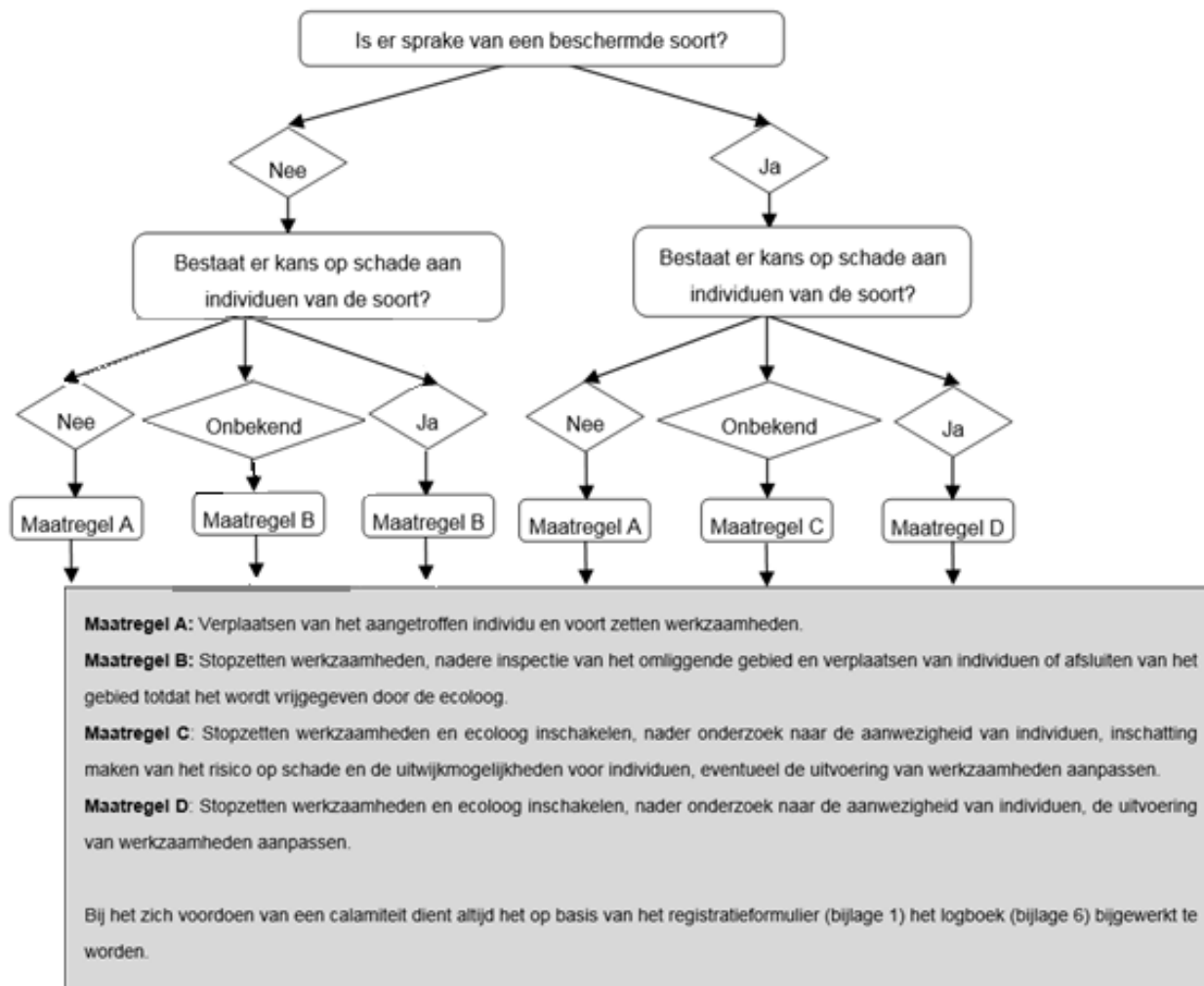
- Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de algemene maatregelen, zoals opgenomen in Hoofdstuk 5.1.

5.2.5 Kappen, dunnen en snoeien van bomen en struweel

Voor de eventuele kap van bomen dient eerst **een naderonderzoek** plaats te vinden op holtes van vleermuizen. Voor het kappen, dunnen en snoeien van bomen is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van voorkomende soorten uit Tabel 5-1. Op basis van de kwetsbare perioden is de voorkeursperiode opgesteld. Hierbij is het broedseizoen en de voorplantingsperiode minst geschikt (rood). De maanden augustus, september en oktober zijn oranje gezien er in die maanden nog blad aan de bomen zit en er mogelijk jaarrond beschermde nesten en holten/spletten aanwezig zijn (of niet opgemerkt kunnen worden). De winterperiode is het meest geschikt voor het uitvoeren van kappen en snoeien, omdat deze buiten het broed- en voorplantingsseizoen valt en eventuele jaarrond beschermde nesten (horsten) makkelijk zijn waar te nemen. Wanneer eekhoorn- en/of jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen in een te kappen boom dan dient dit te worden gecommuniceerd met een ecooloog. Mogelijk is een dergelijk geval een nader onderzoek en/of ontheffing nodig.

5.3 Calamiteitenprotocol

Calamiteiten in het kader van dit werkprotocol bestaan uit het onverwacht aantreffen van één of meerdere individuen of vaste rust- en verblijfplaatsen (boomholte, burcht, nest, etc.) van een beschermde soort tijdens uitvoering van de werkzaamheden. De uitvoerend aannemer maakt in dergelijke gevallen direct melding van de calamiteit bij de betrokken ecooloog. Ook wanneer onzekerheid bestaat over een aangetroffen soort wordt een ecooloog geïnformeerd. Bij vermoede calamiteiten moet gehandeld worden volgens onderstaand stappenplan. Omdat alleen een ecooloog kan beoordelen of het risico van herhaling aanwezig is, wat het belang van de specifieke locatie voor de soort is en of de soort voldoende mobiel is om zelf een veilig heenkomen te zoeken, is het advies van een ecooloog leidend bij het beantwoorden van onderstaande vragen.

Figuur 5-1: Stroomschema van het calamiteitenprotocol.

Bijlage II: Checklist ecologisch werkprotocol werkzaamheden Vispassage Deurningerbeek, versie 1.0

1. Algemene aandachtspunten

1. Is het uitvoerend personeel op de hoogte van de omgang met beschermde flora en fauna in dit project, de van toepassing zijnde gedragscode en de geldende wettelijke zorgplicht? Ja / Nee

2. Is het (uitvoerend) personeel op de hoogte gebracht van de inhoud van het ecologisch werkprotocol? (Bijvoorbeeld door een presentatie tijdens een kick-off meeting)

Ja, door _____

Datum: _____

3. Is er sprake van een (onder)aannemer ? Ja / Nee

Bij ja → is de (onder)aannemer ook op de hoogte gebracht? Ja / Nee

4. Wie controleert of volgens het ecologisch werkprotocol wordt gewerkt? (Naam/namen erkende ecologen) _____

5. Data en bevindingen van de controle (eventueel via aparte bijlagen/notities):

Datum	Deelgebied	Bevindingen	Afspraken

2. Specifieke onderwerpen bij controles

1. Bij aanvang: zijn de werkzaamheden aangemeld bij het bevoegd gezag middels het formulier melding aanvang?

Zo ja, door wie en wanneer? _____

2. Is er sprake van verwijderen van beplanting en vegetatie? Ja / Nee

3. Worden er sloten, poelen of watergangen gedempt? Ja / Nee

4. Indien bij vraag 1 en/of 2 Ja → is er kennisgenomen van het meest recente ecologisch werkprotocol? Ja / Nee

5. Stemt de periode van uitvoering overeen met het werkprotocol? Ja / Nee

6. Worden de soort specifieke maatregelen in de juiste volgorde uitgevoerd? Ja / Nee

8. Bij afronding/oplevering: zijn de werkzaamheden afgemeld bij het bevoegd gezag middels het formulier melding afronding werkzaamheden?

Zo ja, door wie en wanneer: _____

9. Zijn de bouwhekken juist geplaatst en goed op elkaar aangesloten m.b.v. klemmen? Ja / Nee